

meritum

PODATKI

2021

ROCZNA AKTUALIZACJA
ON-LINE W CENIE KSIĄŻKI

MERITUM

19. WYDANIE

meritum

**PODATKI
2021**

MERITUM

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

19. WYDANIE

Redaktor merytoryczny:
doradca podatkowy Aleksander Kazmierski

Wydawca:
Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący:
Beata Wawrzyńczak-Jędryka

Opracowanie redakcyjne:
Beata Wawrzyńczak-Jędryka

Autorzy:

dr hab. Dobrośława Antonów – rozdziały: IV, VII i VIII;
doradca podatkowy Agnieszka Bienkowska (Gekko Taxens Doradztwo Podatkowe Sp. z o.o.) –
rozdział V;
prof. dr hab. Tomasz Grzegorzczak (sędzia SN w st. sp.) – rozdział XIII;
doradca podatkowy Aleksander Kazmierski – rozdziały: II, III, VI, XI i XIII;
dr Andrzej Melezini (sędzia WSA w Białymstoku, adiunkt PWSiP w Łomży) – rozdział X;
doradca podatkowy Alicja Sarna (MDDP Michalik Dłuska Dziedzic i Partnerzy) – rozdziały: I i IX;
Jarosław Wiśniewski – rozdział II;
dr Dariusz Zalewski (sędzia WSA w Białymstoku) – rozdział XII.

© by Wolters Kluwer Sp. z o.o., Warszawa 2021

ISBN 978-83-8223-715-3

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Strona		Numer
11	Wprowadzenie	
13	Wykaz skrótów	
17	Wykaz rozporządzeń	
23	Rozdział I. Zobowiązania podatkowe	
26	1. Zagadnienia ogólne	1
67	2. Terminy płatności podatków	50
70	3. Zaległość podatkowa	55
74	4. Zapłata podatku	57
82	5. Inne (niż zapłata) sposoby wygasania zobowiązań podatkowych	66
91	6. Nadpłata podatku	73
97	7. Zabezpieczenie wykonania zobowiązań podatkowych	77
105	8. Następstwo prawnopodatkowe	86
115	9. Odpowiedzialność osób trzecich za zobowiązania podatnika	108
134	10. Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania	123 ¹
139	11. Cofnięcie skutków unikania opodatkowania	123 ¹⁶
142	12. Dodatkowe zobowiązanie podatkowe	123 ²⁰
145	Rozdział II. Podatek dochodowy od osób fizycznych	
152	1. Zasady ogólne	124
306	2. Opodatkowanie dochodów z (pozarolniczej) działalności gospodarczej	294
373	3. Uprozczone formy opodatkowania dochodów z działalności gospodarczej	361
399	4. Opodatkowanie dochodu z działów specjalnych produkcji rolnej	401
406	5. Opodatkowanie stron umowy leasingu	410

421	6. Opodatkowanie dochodów z pracy najemnej	428
509	7. Opodatkowanie przychodów z działalności wykonywanej osobiście ..	499
532	8. Opodatkowanie dochodów z kapitałów pieniężnych	530
575	9. Opodatkowanie dochodów z praw majątkowych	606
589	10. Opodatkowanie dochodów z najmu, dzierżawy oraz umów o podobnym charakterze	625
603	11. Opodatkowanie przychodów (dochodów) z odpłatnego zbycia rzeczy i praw majątkowych	643
628	12. Podatek od przychodów z budynków	667 ¹
632	13. Opodatkowanie przychodów (dochodów) ze źródeł wspólnych	668
648	14. Opodatkowanie przychodów (dochodów) z innych źródeł	677

669	Rozdział III. Podatek dochodowy od osób prawnych	
-----	--	--

673	1. Zasady ogólne	698
796	2. Opodatkowanie dochodów z działalności gospodarczej	805
854	3. Wykorzystanie związku gospodarczego	877
871	4. Opodatkowanie stron umowy leasingu	899
883	5. Opodatkowanie dochodów z tytułu nieodpłatnego korzystania z udostępnionej nieruchomości	909
885	6. Opodatkowanie dochodów z odpłatnego zbycia nieruchomości	912
890	7. Opodatkowanie dochodów generowanych przez prawa własności intelektualnej (<i>IP Box</i>)	923 ¹
894	8. Opodatkowanie dochodów (przychodów) z tytułu udziału w zyskach osób prawnych	924
921	9. Opodatkowanie przychodów ze wspólnego źródła	973
928	10. Opodatkowanie zagranicznej jednostki kontrolowanej	985 ¹
936	11. Podatek od przychodów z budynków	985 ⁹
940	12. Podatek od niezrealizowanych zysków (<i>exit tax</i>)	985 ⁹
947	13. Opodatkowanie podatkowej grupy kapitałowej	986

953	Rozdział IV. Podatek od spadków i darowizn	
-----	--	--

954	1. Podstawy prawne	991
954	2. Podatek od spadków i darowizn a podatek dochodowy od osób fizycznych	993
955	3. Podatek od spadków i darowizn a podatek od czynności cywilnoprawnych	995
956	4. Podmiot opodatkowania	998
961	5. Przedmiot opodatkowania	1009
964	6. Wyłączenia ustawowe	1017
965	7. Zwolnienia podatkowe	1019
983	8. Podstawa opodatkowania	1048
989	9. Ulga mieszkaniowa	1066
994	10. Wysokość podatku	1076
998	11. Obowiązek podatkowy	1092

1002	12. Zobowiązanie podatkowe	1105
1012	13. Obowiązki dłużników	1117

1017	Rozdział V. Podatek od towarów i usług
------	--

1022	1. Zagadnienia ogólne	1119
1024	2. Podatnicy, płatnicy i przedstawiciele podatkowi	1122
1047	3. Zakres opodatkowania	1144
1067	4. Miejsce świadczenia	1171
1083	5. Obowiązek podatkowy	1195
1092	6. Podstawa opodatkowania	1204
1108	7. Stawki i zwolnienia z VAT	1226
1136	8. Wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów	1267
1145	9. Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów	1281
1149	10. Magazyn konsygnacyjny i procedura magazynu typu <i>call-off stock</i> ...	1291
1152	11. Wewnątrzwspólnotowe transakcje trójstronne	1297
1156	12. Eksport towarów	1305
1160	13. Import towarów	1314
1161	14. Sprzedaż wysyłkowa	1315
1166	15. Opodatkowanie bonów na towary i usługi	1321
1170	16. Odliczenie podatku naliczonego	1328
1193	17. Ulga na złe długi	1376
1198	18. Rejestracja. Deklaracje i ewidencje. Zapłata podatku	1384
1225	19. Zapłata i zwrot podatku	1429
1233	20. Mechanizm podzielonej płatności	1452
1238	21. Dokumentacja	1461
1253	22. Kasy rejestrujące	1494
1262	23. Procedury szczególne	1509

1289	Rozdział VI. Podatek od nieruchomości
------	---------------------------------------

1290	1. Wprowadzenie	1565
1290	2. Elementy podatku od nieruchomości	1566
1314	3. Obowiązki ciążące na podatnikach podatku od nieruchomości	1590
1328	4. Grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – specyfika opodatkowania	1597

1343	Rozdział VII. Podatek od czynności cywilnoprawnych
------	--

1345	1. Podstawa prawna	1612
1345	2. Podatek od czynności cywilnoprawnych a podatek od spadków i darowizn i podatek od towarów i usług	1613
1346	3. Przedmiot opodatkowania	1614
1354	4. Wyłączenia ustawowe	1618
1360	5. Zwolnienia przedmiotowe	1623

1367	6. Podmiot opodatkowania	1630
1368	7. Zwolnienia podmiotowe	1631
1369	8. Podstawa opodatkowania	1632
1373	9. Stawki podatkowe	1635 ¹
1376	10. Moment powstania obowiązku podatkowego	1635 ³
1378	11. Zobowiązanie podatkowe	1635 ⁴
1394	12. Właściwość organów podatkowych	1635 ⁸

1399	Rozdział VIII. Opłata skarbowa
------	--------------------------------

1400	1. Zakres przedmiotowy ustawy o opłacie skarbowej	1636
1412	2. Zakres podmiotowy ustawy o opłacie skarbowej	1643
1414	3. Procedura związana z zapłatą i zwrotem opłaty skarbowej	1644

1425	Rozdział IX. Czynności sprawdzające
------	-------------------------------------

1426	1. Zasady ogólne	1648
1428	2. Prawa i obowiązki podatnika i organu podatkowego w toku czynności sprawdzających	1656
1433	3. Odpowiednie stosowanie przepisów Ordynacji podatkowej	1673

1437	Rozdział X. Kontrola podatnika
------	--------------------------------

1439	1. Kontrola podatkowa	1674
1471	2. Kontrola celno-skarbowa i inne instrumenty kontrolne przewidziane w ustawie o Krajowej Administracji Skarbowej	1699

1525	Rozdział XI. Postępowanie podatkowe
------	-------------------------------------

1527	1. Zasady ogólne postępowania podatkowego	1734
1539	2. Strona postępowania podatkowego	1746
1557	3. Wyłączenie funkcjonariusza/pracownika jednostki KAS oraz wyłączenie organu podatkowego	1749
1561	4. Doręczenia i wezwania	1752
1572	5. Dowody i postępowanie dowodowe	1758
1589	6. Akty administracyjne wydawane w postępowaniu podatkowym	1774
1599	7. Środki zaskarżenia decyzji podatkowych i postanowień	1783
1607	8. Postępowanie odwoławcze	1793
1621	9. Nadzwyczajne tryby postępowania	1808
1635	10. Wygaśnięcie decyzji	1819

1639	Rozdział XII. Kontrola sądownoadministracyjna w sprawach podatkowych
------	--

1642	1. Uwagi wstępne	1821
1688	2. Postępowanie przed wojewódzkim sądem administracyjnym	1854

1752	3. Postępowanie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym	1890 ¹³
1770	4. Nadzwyczajne tryby postępowania sądowego	1890 ³³

1777	Rozdział XIII. Odpowiedzialność karna skarbową za przestępstwa i wykroczenia podatkowe
------	--

1779	1. Zasady ponoszenia odpowiedzialności karnej skarbowej	1891
1798	2. System środków reakcji karnej w prawie karnym skarbowym	1931
1816	3. Szczególne instytucje prawa karnego skarbowego rzutujące na odpowiedzialność karną	1965
1826	4. Przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko obowiązkowi podatkowemu	1973
1870	5. Postępowanie karne w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe (podatkowe)	2026

1901	Indeks rzeczowy
------	-----------------

WPROWADZENIE

Oddajemy do rąk Państwa kolejną edycję praktycznego poradnika podatkowego w serii *Meritum*. Jest to pozycja wyjątkowa na rynku wydawniczym, a jej walory wysoko ocenili Czytelnicy poprzednich wydań (z lat 2004–2020).

W jednej, zwartej publikacji znajdziecie Państwo kompleksową, jednocześnie szczegółową informację na temat polskiego prawa podatkowego w ujęciu poradnikowym – praktycznym: od powstania zobowiązania podatkowego przez podatki dochodowe, VAT, podatek od spadków i darowizn po postępowanie podatkowe, kontrolę podatkową, sądownoadministracyjną kontrolę decyzji podatkowych czy odpowiedzialność karną skarbową.

Prosty i – tam, gdzie to możliwe – **pozbawiony prawniczego „żargonu”** język pozwala na skorzystanie z walorów niniejszego opracowania również nie-specjalistom. Ułatwieniu – podatnikom, płatnikom i inkasentom, ale w szczególności księgowym, prawnikom i doradcom podatkowym – w codziennym właściwym stosowaniu przepisów podatkowych służą następujące elementy dzieła:

- **wyczerpujące ujęcie** omawianych zagadnień;
- układ treści umożliwiający szybkie odszukanie potrzebnej informacji przez podział na niewielkie, zwarte fragmenty;
- zamieszczane **na marginesach numery**, które wskazują ważne pojęcie wraz z jego objaśnieniem;
- **rozbudowany system wewnętrznych odesłań w tekście** umożliwiający w prosty i czytelny sposób odszukanie interesującego zagadnienia, które pojawiło się już w innym miejscu publikacji, dzięki czemu też uniknięto zbędnych powtórzeń i rozpraszających dygresji;
- wyraźnie wyodrębnione w tekście **przykłady** obrazujące **stosowanie** danej instytucji **prawa podatkowego w praktyce**;
- uwypuklenie najistotniejszych kwestii poprzez zaznaczenie ich ramką i hasłem **WAŻNE!**;
- liczne **schematy i tabele** pozwalające na usystematyzowanie przedstawionych informacji;
- zamieszczone do praktycznego wykorzystania **wzory umów czy pism procesowych**;
- wskazanie **podstawy prawnej** dla omawianego tematu, instytucji;
- na końcu większej jednostki tekstu – czytelne **podsumowanie omawianego tematu** przez podanie reprezentatywnego orzecznictwa z przytoczeniem tezy wyroku, wpływających na stosowanie przepisów przez organy podatkowe interpretacji Ministerstwa Finansów, pism organów podatkowych oraz wykazu istotnych pozycji literatury przedmiotu;
- szczegółowy i **wyczerpujący indeks rzeczowy** z odniesieniami do numerów na marginesie tekstu;
- przyjazna dla Czytelnika **szata graficzna, zakładki**;
- **wysokiej jakości materiały** zapewniające **trwałość publikacji** i wykorzystanie na co dzień przez cały rok.

Meritum Podatki jest publikacją „otwartą”, na bieżąco aktualizowaną. Umożliwia to nowoczesna formuła opracowania przewidująca aktualizacje w formie elektronicznej przez cały rok. W materiałach aktualizacyjnych – zawierających omówienie istotnych zmian w przepisach podatkowych wraz z przytoczeniem najnowszego orzecznictwa sądowego, interpretacji Ministerstwa Finansów itp. – znajdują się elementy formuły dzieła podstawowego, co ułatwi ich praktyczne wykorzystywanie.

Mamy nadzieję, że odnajdą i docenią Państwo wszystkie walory publikacji i stanie się ona niezastąpioną pomocą oraz nieodzownym elementem w Państwa codziennej pracy.

Zespół redakcyjny

Warszawa, grudzień 2020 r.

WYKAZ ROZPORZĄDZEŃ

Zagadnienia ogólne	
1.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 lutego 2003 r. w sprawie informacji podatkowych przekazywanych przez organy lub jednostki podległe Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 834)
2.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie właściwości organów podatkowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 2371 z późn. zm.)
3.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 czerwca 2017 r. r. w sprawie Rejestru Zastawów Skarbowych (Dz. U. poz. 1287)
4.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 czerwca 2017 r. r. w sprawie określenia wzoru zaświadczenia o miejscu zamieszkania lub siedzibie dla celów podatkowych wydawanego przez organy podatkowe (Dz. U. poz. 1315)
5.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie naliczania odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej, a także zakresu informacji, które muszą być zawarte w rachunkach (Dz. U. Nr 165, poz. 1373 z późn. zm.)
6.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie zaświadczeń wydawanych przez organy podatkowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 730)
7.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2002 r. w sprawie informacji podatkowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 68)
8.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 19 września 2017 r. w sprawie sposobu przesyłania deklaracji i podań oraz rodzajów podpisu elektronicznego, którymi powinny być opatrzone (Dz. U. poz. 1802 z późn. zm.)
9.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie wzorów pełnomocnictw do podpisywania deklaracji oraz wzorów zawiadomień o zmianie lub tych pełnomocnictw (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 562)
10.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 17 lutego 2017 r. w sprawie wzoru wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej oraz sposobu uiszczenia opłaty za wniosek (Dz. U. poz. 343 z późn. zm.)
11.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie zakresu i warunków korzystania z portalu podatkowego (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 2367 z późn. zm.)
12.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie wzoru sposobu przesyłania, w formie dokumentu elektronicznego, pełnomocnictwa ogólnego, pełnomocnictwa szczególnego oraz pełnomocnictwa do doręczeń (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1269)
13.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2019 r. w sprawie wzoru imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli podatkowej (Dz. U. poz. 1414)
14.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lipca 2019 r. w sprawie wzoru zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej (Dz. U. poz. 1380)

Podatki dochodowe	
1.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie określenia wzoru wniosku o zastosowanie opodatkowania w formie karty podatkowej (Dz. U. poz. 2522)
2.	Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. poz. 167)
3.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od niektórych dochodów (przychodów) otrzymanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. poz. 2522)
4.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 z późn. zm.)
5.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 marca 2003 r. w sprawie przedłużenia bankom, realizującym program związany z udzielaniem pożyczek (kredytów) na cele budownictwa mieszkaniowego ze środków Funduszu Hipotecznego, terminów wpłat zaliczek i podatku dochodowego od osób prawnych (Dz. U. Nr 58, poz. 511)
6.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie określenia wzorów deklaracji, zeznania, oświadczenia oraz informacji podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz. U. poz. 570)
7.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie prowadzenia kart przychodów (Dz. U. Nr 219, poz. 1839)
8.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie prowadzenia ewidencji przychodów i wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 701)
9.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie wzorów deklaracji o wysokości dochodu z niezrealizowanych zysków i informacji o wysokości wartości rynkowej składnika majątku określonej w państwie członkowskim Unii Europejskiej do celów opodatkowania podatkiem równoważnym do podatku od dochodów z niezrealizowanych zysków, obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. poz. 1089)
10.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie określenia niektórych wzorów oświadczeń, deklaracji i informacji podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. poz. 2397 z późn. zm.)
11.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie norm szacunkowych dochodu z działów specjalnych produkcji rolnej (Dz. U. poz. 2420)
12.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 13 grudnia 2019 r. w sprawie określenia wzorów zeznania, deklaracji i informacji podatkowych obowiązujących w zakresie zryczałtowanego podatku dochodowego od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne (Dz. U. poz. 2429)
13.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 listopada 2014 r. w sprawie wzoru oświadczenia o wysokości wydatków związanych z inwestycją służącą zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych (Dz. U. poz. 1597)
14.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 31 grudnia 2009 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od niektórych rodzajów dochodów (przychodów) podatników podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 7, poz. 49)
15.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 października 2013 r. w sprawie wzoru informacji sporządzanej przez spółdzielnie mieszkaniowe oraz banki prowadzące kasy mieszkaniowe (Dz. U. poz. 1266)
16.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji obowiązującej w zakresie zryczałtowanego podatku od przychodów z odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych (Dz. U. Nr 251, poz. 1504)
17.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie wzorów zeznań podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. poz. 2434)

18.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2001 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od wynagrodzeń pracowników polskich placówek dyplomatycznych i urzędów konsularnych (Dz. U. Nr 4, poz. 34)
19.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2000 r. w sprawie zwolnienia niektórych płatników z obowiązku pobierania zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych (Dz. U. Nr 121, poz. 1293)
20.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz. U. poz. 2544)
21.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową dla celów podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. poz. 599)
22.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową dla celów podatku dochodowego od osób prawnych (Dz. U. poz. 600)
23.	Obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie wysokości ogólnej kwoty odliczeń wydatków na cele mieszkaniowe w roku 2020 (M.P. poz. 1173)
24.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie sposobu i trybu eliminowania podwójnego opodatkowania w przypadku korekty zysków podmiotów powiązanych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. poz. 2499)
25.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie sposobu i trybu eliminowania podwójnego opodatkowania osób prawnych w przypadku korekty zysków podmiotów powiązanych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (tekst jedn.: Dz. U. poz. 2474)
26.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz. U. poz. 2491 z późn. zm.)
27.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. poz. 2502 z późn. zm.)
28.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie dokumentacji cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz. U. poz. 2479 z późn. zm.)
29.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie dokumentacji cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. poz. 2509 z późn. zm.)
30.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od niektórych rodzajów dochodów (przychodów) podatników podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1147)
31.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 października 2006 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od niektórych rodzajów dochodów nierezydentów (Dz. U. Nr 192, poz. 1420)
32.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 31 grudnia 2018 r. w sprawie wyłączenia lub ograniczenia stosowania art. 41 ust. 12 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. poz. 2541 z późn. zm.)
33.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 marca 2020 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od niektórych dochodów (przychodów) związanych z kredytem hipotecznym udzielonym na cele mieszkaniowe (Dz. U. poz. 548)
34.	Ustawa z dnia 16 października 2029 r. o rozstrzygnięciu sporów dotyczących podwójnego opodatkowania oraz zawieraniu uprzednich porozumień cenowych (Dz. U. poz. 2200)
Podatek od spadków i darowizn	
1.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie pobierania przez płatników podatku od spadków i darowizn (poz. 2004)
2.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie zeznania podatkowego składanego przez podatników podatku od spadków i darowizn (Dz. U. poz. 2068)
3.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie pobierania przez płatników podatku od spadków i darowizn (Dz. U. poz. 2004)

Podatek od towarów i usług	
1.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2013 r. w sprawie miejsca świadczenia usług oraz zwrotu kwoty podatku naliczonego jednostce dokonującej nabycia (importu) towarów lub usług (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 714 z późn. zm.)
2.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 listopada 2014 r. w sprawie określenia podatników niemających obowiązku składania zgłoszenia rejestracyjnego (Dz. U. poz. 1624)
3.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących (tekst jedn.: Dz. U. poz. 2519)
4.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 września 2020 r. w sprawie wzorów deklaracji dla podatku od towarów i usług od podmiotów innych niż zarejestrowane jako podatnicy VAT czynni (Dz. U. poz. 1626)
5.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 marca 2020 r. w sprawie wzorów dokumentów związanych z rejestracją podatników w zakresie podatku od towarów i usług (Dz. U. poz. 430)
6.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 26 czerwca 2020 r. w sprawie informacji podsumowującej o dokonanych wewnątrzspółnotowych transakcjach i przemieszczeniach towarów w procedurze magazynu typu call-off stock (Dz. U. poz. 1138)
7.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie kas rejestrujących (Dz. U. poz. 816 z późn. zm.)
8.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2020 r. w sprawie wzorów deklaracji dla podatku od towarów i usług dotyczących transakcji wewnątrzspółnotowych w zakresie nowych środków transportu (Dz. U. poz. 803)
9.	Rozporządzenie Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 29 października 2019 r. w sprawie wzoru wniosku o wydanie wiążącej informacji stawkowej (Dz. U. poz. 2109)
10.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie zwrotu podatku od towarów i usług niektórym podmiotom (Dz. U. poz. 1860)
11.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 grudnia 2013 r. w sprawie wystawiania faktur (Dz. U. poz. 1485)
12.	Rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące (Dz. U. poz. 1206)
13.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie odliczania lub zwrotu kwot wydanych na zakup kas rejestrujących oraz zwrotu tych kwot przez podatnika (Dz. U. poz. 820)
14.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2013 r. w sprawie zwolnień od podatku od towarów i usług oraz warunków stosowania tych zwolnień (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 701 z późn. zm.)
15.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie deklaracji importowej dla podatku od towarów i usług (Dz. U. poz. 417 z późn. zm.)
Podatki i opłaty samorządowe	
1.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości (Dz. U. Nr 107, poz. 1138)
2.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie sposobu pobierania i zwrotu podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. poz. 1999)
3.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień od podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 297)
4.	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej (Dz. U. Nr 187, poz. 1330)

Odpowiedzialność karna skarbową	
1.	Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 grudnia 2005 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania związanych ze zgłoszeniem wniosku o zezwolenie na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe (Dz. U. Nr 244, poz. 2074)
2.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 2011 r. w sprawie nakładania kary grzywny w drodze mandatu karnego za wykroczenia skarbowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1160)

Zobowiązania podatkowe

Alicja Sarna

SPIS TREŚCI

1. Zagadnienia ogólne	1	Rodzaje interpretacji	47
A. Podatek	1	Interpretacje ogólne	48
a. Pojęcie podatku	1	Interpretacje indywidualne	48 ³
b. Elementy konstrukcji podatku	6	b. Zasada nieszkodzenia	48 ¹⁴
B. Obowiązek podatkowy	14	K. Informacje podatkowe	49 ¹
C. Zobowiązania podatkowe i ich powstanie	15	a. Informacje przekazywane przez osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne	
a. Pojęcie zobowiązania podatkowego	15	prowadzące działalność gospodarczą	49 ²
b. Sposoby powstawania zobowiązań podatkowych	17	Informacje dotyczące transakcji/zawartych umów	49 ²
c. Szacowanie podstawy opodatkowania	19	Informacje dotyczące zdarzeń mogących mieć wpływ na opodatkowanie osób fizycznych	49 ⁷
D. Podatnik	26	b. Informacje sporządzane przez banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz inne instytucje finansowe	49 ⁸
E. Płatnik	27	c. Informacje sporządzane przez jednostki organizacyjne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	49 ⁹
F. Inkasent	29	d. Informacje sporządzane przez płatników i inkasentów	49 ¹⁰
G. Ewidencja i identyfikacja podatników i płatników	30	e. Informacje sporządzane przez organy administracji rządowej lub samorządowej	49 ¹¹
a. Postępowanie w sprawie nadania NIP	30 ¹	Informacje dotyczące rejestracji/wyrejestrowania pojazdów	49 ¹²
b. Właściwość organów podatkowych	31	Informacje budowlane	49 ¹³
c. Terminy dokonania zgłoszenia identyfikacyjnego	32	f. Informacje sporządzane przez sądy, komorników sądowych i notariuszy	49 ¹⁴
d. Zgłoszenie aktualizacyjne	33		
e. Posługiwanie się identyfikatorem podatkowym	34		
f. Sukcesja NIP	35		
H. Deklaracje i zeznania podatkowe	36		
a. Korekta deklaracji (zeznań) podatkowych przez podatników	40		
b. Elektroniczne deklaracje podatkowe	42 ¹		
c. Podpisywanie deklaracji	42 ²		
I. Decyzja podatkowa	43		
a. Decyzja ustalająca	44		
b. Decyzja określająca	45		
J. Interpretacje przepisów prawa podatkowego	47		
a. Tryb wydawania interpretacji	47		
		2. Terminy płatności podatków	50
		A. Terminy płatności	50

B. Odroczenie terminu płatności oraz rozłożenie na raty zapłaty podatku	53	a. Zakres następstwa prawnego przyłączeniu się osób prawnych i spółek	88
3. Zaległość podatkowa	55	b. Zakres następstwa prawnego przy przekształceniu osób prawnych i spółek	96
4. Zapłata podatku	57	c. Zakres następstwa prawnego przy podziale osób prawnych	97
A. Zagadnienia wstępne	57	C. Komerccjalizacja i prywatyzacja	99
B. Zapłata pieniężna	58	D. Spadkobranie	102
a. Zapłata bezgotówkowa	58	a. Przedmiotowy zakres następstwa prawnego przy spadkobranu	102
b. Zapłata gotówką	59	b. Decyzja o odpowiedzialności spadkobierców	103
c. Zapłata w formach pomocniczych	60	c. Zawieszenie terminów przedawnienia	104
C. Szczególne sposoby zapłaty	61	d. Zawiadomienie spadkobierców o postępowaniach z udziałem spadkodawcy	105
a. Potrącenie	62	e. Odpowiedzialność zapisobiercy	106
Potrącenie z wierzytelności wobec Skarbu Państwa	63	f. Odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe przedsiębiorstwa w spadku ...	107 ¹
Potrącenie z wierzytelności wobec jednostki samorządu terytorialnego	64		
b. Przeniesienie własności rzeczy lub praw majątkowych	65	9. Odpowiedzialność osób trzecich za zobowiązania podatnika	108
5. Inne (niż zapłata) sposoby wygasania zobowiązań podatkowych	66	A. Zasady ogólne	109
A. Pobór podatku przez płatnika lub inkasenta	67	B. Odpowiedzialność rozwiedzonego małżonka podatnika	111
B. Zaliczenie nadpłaty na poczet zaległych lub bieżących zobowiązań podatkowych	68	C. Odpowiedzialność członka rodziny podatnika	112
C. Zaniechanie poboru podatku	69	D. Odpowiedzialność nabywcy przedsiębiorstwa podatnika	114
D. Umorzenie zaległości podatkowych	70	E. Odpowiedzialność jednoosobowej spółki z o.o. powstałej w wyniku przekształcenia przedsiębiorcy – osoby fizycznej	115 ¹
E. Przedawnienie prawa do wymiaru ...	71	F. Odpowiedzialność spółki niemającej osobowości prawnej, do której osoba fizyczna wniosła przedsiębiorstwo na pokrycie udziału	115 ²
F. Przedawnienie zobowiązań podatkowych	72	G. Odpowiedzialność firmującego	116
6. Nadpłata podatku	73	H. Odpowiedzialność podmiotu wydzierżawiającego podatnikowi rzeczy lub prawa majątkowe	117
7. Zabezpieczenie wykonania zobowiązań podatkowych	77	I. Odpowiedzialność dzierżawcy nieruchomości podatnika	118
A. Zabezpieczenie zobowiązania podatkowego	78	J. Odpowiedzialność wspólnika spółki osobowej	119
B. Hipoteka przymusowa	79	K. Odpowiedzialność członków zarządu spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjnych	120
C. Zastaw skarbowy	82		
8. Następstwo prawnopodatkowe	86		
A. Zagadnienia wstępne	86		
B. Łączenie się i przekształcenia osób prawnych i spółek	88		

L. Odpowiedzialność likwidatorów spółek	120 ¹	10. Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania	123 ¹
M. Odpowiedzialność w przypadku podziału osoby prawnej	121	A. Zasady ogólne	123 ¹
N. Odpowiedzialność gwaranta i poręczyciela	122	B. Postępowanie w sprawie klauzuli unikania opodatkowania	123 ⁷
O. Odpowiedzialność podatnika VAT – nabywcy określonych towarów	122 ¹	C. Opinia zabezpieczająca	123 ⁸
P. Odpowiedzialność solidarna nabywcy towarów i usług oraz jego kontrahenta	122 ²	11. Cofnięcie skutków unikania opodatkowania	123 ¹⁶
R. Odpowiedzialność pełnomocnika podatnika VAT	122 ³	A. Zasady ogólne	123 ¹⁶
S. Odpowiedzialność zarządcy sukcesyjnego oraz zarządcy faktycznego	122 ⁴	B. Wniosek	123 ¹⁷
T. Przedawnienie prawa do wydania decyzji o odpowiedzialności osoby trzeciej	123	C. Procedura wydawania decyzji	123 ¹⁸
		D. Korekta rozliczeń przez inny podmiot	123 ¹⁹
		12. Dodatkowe zobowiązanie podatkowe	123 ²⁰

1. Zagadnienia ogólne

A. Podatek

Podstawa prawna: art. 3 pkt 3, 6, 8, art. 6 i 13 o.p.; art. 217 Konstytucji RP.

a. Pojęcie podatku

- 1** **Podatkiem** jest publicznoprawne, nieodpłatne, przymusowe oraz bezzwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z ustawy podatkowej (art. 6 o.p.).
- 2** Zgodnie z art. 3 pkt 3 o.p. pod pojęciem podatku rozumie się również **zaliczki na podatek, raty podatków** (jeżeli taka forma płatności jest przewidziana przepisami odpowiedniej ustawy) oraz **opłaty i niepodatkowe należności budżetowe**.
Zaliczki płacone są w przypadku podatków dochodowych zarówno od osób fizycznych, jak i od osób prawnych. Co do zasady, przepisy prawa podatkowego przewidują zapłatę zaliczek na podatek w sytuacji, gdy w ciągu danego okresu rozliczeniowego (roku) nie jest do końca znana wysokość zobowiązania podatkowego.
Ponadto, zgodnie z przepisami ustawy o podatku akcyzowym podatnicy akcyzy w określonych sytuacjach także wpłacają zaliczki (wplaty) **dzienne (wplaty dzienne) na ten podatek.**
- 3** Pojęcia „**rata podatku**” w rozumieniu definicji podatku nie należy utożsamiać z (uregulowaną w art. 67a § 1 pkt 1 i 2 o.p.) instytucją rozłożenia podatku (zaległości podatkowej) na raty, a więc z taką sytuacją, gdy na skutek decyzji organu podatkowego zobowiązanie podatkowe należne od danego podatnika jest niejako dzielone i płacone w określonych przez ten organ ratach. Rozłożenie podatku (zaległości podatkowej) na raty jest bowiem formą ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych.
Z zapłatą podatku w ratach, o których mowa w art. 3 pkt 3 o.p., mamy do czynienia wtedy, gdy kwota podatku płacona jest w ratach z mocy prawa, czyli np. w podatku rolnym czy też podatku od nieruchomości należnym od osób fizycznych.
- 4** **Niepodatkowymi należnościami budżetowymi** są z kolei (zgodnie z art. 3 pkt 8 o.p.) niebędące podatkami i opłatami należności stanowiące dochód budżetu państwa lub budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikające ze stosunków publicznoprawnych.
- 5** Podstawową cechą odróżniającą **opłatę** od podatku jest **ekwiwalentność**. Opłatę wnosimy bowiem za dokonanie określonej czynności urzędowej lub za wykonanie na naszą rzecz określonej usługi przez organy administracji publicznej. Najczęściej spotykanymi opłatami są **opłata skarbową i opłaty lokalne (targowa, miejscowa i administracyjna).**

b. Elementy konstrukcji podatku

Podstawowymi elementami konstrukcji podatku są: podmioty opodatkowania, przedmiot opodatkowania, podstawa opodatkowania i stawki podatkowe.

Zgodnie z art. 217 Konstytucji RP, nakładanie podatków, innych danin publicznych, określanie **podmiotów, przedmiotów opodatkowania i stawek podatkowych**, a także zasad przyznawania **ulg** i umorzeń oraz kategorii podmiotów zwolnionych od podatków następuje w drodze ustawy.

Podmiotami opodatkowania są te kategorie podmiotów, które wskazuje ustawa podatkowa. Ustawodawca, określając zakres działania danej ustawy jest zobowiązany do określenia w sposób wyraźny, które z kategorii podmiotów jej podlegają. Na to, kto jest podmiotem opodatkowania w przypadku konkretnej ustawy, ustawodawca wskazuje bądź np. w samym tytule (ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych), bądź też wprowadzając do ustawy przepis definiujący pojęcie **podatnika** dla celów tej ustawy.

Drugą kategorią podmiotów uczestniczących w stosunkach podatkowoprawnych są **organy podatkowe**. Zgodnie z art. 13 o.p., organami podatkowymi są:

- naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego, wójt, burmistrz (prezydent miasta), starosta albo marszałek województwa – jako organ pierwszej instancji;
- naczelnik urzędu celno-skarbowego – jako organ odwoławczy w zakresie decyzji, które wydał działając jako organ pierwszej instancji;
- dyrektor izby administracji skarbowej – jako organ odwoławczy odpowiednio od decyzji naczelnika urzędu skarbowego lub naczelnika urzędu celno-skarbowego, organ pierwszej instancji na podstawie odrębnych przepisów, organ odwoławczy od decyzji wydanej przez ten organ w pierwszej instancji;
- samorządowe kolegium odwoławcze – jako organ odwoławczy od decyzji wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starosty albo marszałka województwa.

Szef Krajowej Administracji Skarbowej jest organem podatkowym, ale w **ograniczonym zakresie**, tj. w sprawach:

- stwierdzenia nieważności decyzji, wznowienia postępowania, zmiany lub uchylenia decyzji lub stwierdzenia jej wygaśnięcia wszczynanych przez niego z urzędu (jako organ pierwszej i drugiej instancji);
- porozumień dotyczących ustalenia cen transferowych;
- informacji przekazywanych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe o otwartych i zamkniętych rachunkach bankowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej;
- opinii zabezpieczających;
- prowadzenia postępowania na podstawie przepisów dotyczących klauzuli unikania opodatkowania oraz cofnięcia skutków unikania opodatkowania (jako organ pierwszej i drugiej instancji);
- zmiany albo uchylenia wiążącej informacji stawkowej, o której mowa w przepisach ustawy o podatku od towarów i usług;
- umowy o współdziałanie.

Minister Finansów jest organem właściwym w sprawach interpretacji ogólnych przepisów prawa podatkowego oraz objaśnień podatkowych.

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej jest organem właściwym w sprawach:

- wydawania interpretacji indywidualnych;
- wiążących informacji stawkowych.

- 8** **Przedmiot opodatkowania** – to sytuacja faktyczna lub prawna, z której zaistnieniem przepisy prawa wiążą obowiązek zapłaty podatku.
- 9** **Podstawa opodatkowania** – ilościowo lub wartościowo ujęty przedmiot podatku.
- 10** **Ulgi podatkowe i zwolnienia** stanowią także elementy konstrukcji podatku, które – jeżeli występują – muszą być uregulowane w ustawie.
- 11** **Zwolnienie podatkowe** to sytuacja, w której pewna kategoria podmiotów lub przedmiotów jest w sposób wyraźny wyłączona od opodatkowania.
- 12** **Ulgi podatkowe** – to z kolei przewidziane w przepisach prawa podatkowego zwolnienia, odliczenia, obniżki albo zmniejszenia, których zastosowanie powoduje obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku. Zauważyć przy tym należy, iż za ulgę podatkową nie uznaje ani obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług, ani innych odliczeń stanowiących element konstrukcji tego podatku (art. 3 pkt 6 o.p.).
- 13** **Stawka podatku** wyraża stosunek pomiędzy wysokością obciążenia podatkowego a wielkością podstawy opodatkowania. Może być określona stosunkowo (procentowa, wielokrotnościowa, ułamkowa) lub kwotowo.

Orzecznictwo:

- wyrok NSA z dnia 11 marca 2010 r., I FSK 61/09, ONSAIWSA 2011, nr 5, poz. 103 („W pojęciu «przepisy prawa podatkowego» w rozumieniu art. 14b § 1 w zw. z art. 3 pkt 2 o.p., mieszczą się przepisy Dyrektywy 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, co oznacza, że minister właściwy do spraw finansów publicznych, na pisemny wniosek zainteresowanego, jest obowiązany wydać, w jego indywidualnej sprawie, pisemną interpretację w zakresie przepisów tej dyrektywy oraz ich implementacji do krajowych aktów prawnych normujących podatek od towarów i usług. W sytuacji gdy dyrektywa dotyczy problematyki podatkowej, jak Dyrektywa 2006/112/WE Rady jej normy stanowią przepisy prawa podatkowego w rozumieniu art. 3 pkt 2 o.p., a w przypadku braku ich implementacji lub jej wadliwości, stanowią podstawę prawną, na którą mogą się powoływać podmioty indywidualne – w zakresie jednak tych tylko przepisów dyrektywy, które są wystarczająco jasne i bezwarunkowe, a więc sformułowanych w sposób pozwalający na ich bezpośrednie zastosowanie.”);
- wyrok WSA w Gorzowie Wlkp. z dnia 24 września 2009 r., I SA/Go 292/09, LEX nr 524594 („Zwolnienie i ulga to dwa różne pojęcia, oznaczające inne instytucje z zakresu prawa podatkowego.”);
- wyrok WSA w Gorzowie Wlkp. z dnia 18 czerwca 2009 r., I SA/Go 265/09, LEX nr 510647 („1. Artykuł 3 o.p. zawiera „słowniczek” terminów używanych w tej ustawie, a przez to nie może być bezpośrednio wykorzystywany przy ustalaniu znaczenia poszczególnych zwrotów z innych ustaw. Tak więc definicja ulgi podatkowej z o.p. nie podważa twierdzenia, że zwolnienie i ulga to dwa różne pojęcia, oznaczające inne instytucje z zakresu prawa podatkowego. 2. Rada gminy jest uprawniona do wprowadzania ulg podatkowych tylko wówczas, gdy w danym przepisie ustawowym użyte jest pojęcie „ulga”);
- wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 26 maja 2009 r., I SA/Bd 197/09, LEX nr 505657 („1. Pojęcie „przepisów prawa podatkowego”, o którym mowa w art. 14b § 1 Ordynacji podatkowej nie można ograniczać wyłącznie do ustaw, które w swoim tytule zawierają takie pojęcie, lecz chodzi o rzeczywistą treść zawartych w ustawach regulacji mających wpływ na opodatkowanie.”).

Literatura: S. Babiarczyk i in., *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, Warszawa 2020; B. Adamiak i in., *Ordynacja podatkowa. Komentarz 2017*, Wrocław 2017; H. Dzwonkowski (red.), *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, Warszawa 2020; L. Etel (red.), *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, Warszawa 2020; A. Mariański (red.), *Ordynacja podatkowa. Poradnik dla praktyków*, Warszawa 2019; B. Brzeziński i in., *Ordynacja podatkowa. Komentarz praktyczny*, Gdańsk 2017; J. Bielawny, *W sprawie konstytucyjnego nakazu określania stawek podatkowych w ustawach*, *Doradztwo Podatkowe* 1997, nr 10; L. Korczak, *Napisali więcej, niż mogli i chcieli*, Rzeczpospolita 1998, nr 4; C. Kosikowski, *Źródła prawa podatkowego w świetle Konstytucji*, Glosa 1999, nr 7; D. Mączyński, *Niekonstytucyjność przepisów o podatku akcyzowym*, *PIP* 2002, z. 10; R. Mastalski, *Prawo podatkowe I – część ogólna*, Warszawa 1998; B. Brzeziński, *Prawo podatkowe. Zarys wykładu*, Toruń 1996.

B. Obowiązek podatkowy

Podstawa prawna: art. 4 o.p.

Obowiązkiem podatkowym jest wynikająca z ustaw podatkowych nieskonkretyzowana powinność przymusowego świadczenia pieniężnego w związku z zaistnieniem zdarzenia określonego w tych ustawach (art. 4 o.p.).

Obowiązek podatkowy powstaje więc zawsze z **mocy prawa** – jeżeli zaistnieje zdarzenie określone przez ustawę podatkową, to powstaje obowiązek podatkowy.

W literaturze przedmiotu spotyka się podział obowiązku podatkowego na:

- obowiązek główny – czyli potencjalny nakaz zapłaty podatku, w przypadku gdy zaistnieje sytuacja opisana w ustawie podatkowej;
- obowiązki instrumentalne – służące prawidłowej realizacji obowiązku głównego (np. prowadzenie ksiąg, składanie deklaracji).

Orzecznictwo:

- wyrok WSA w Poznaniu z dnia 18 listopada 2010 r., III SA/Po 611/10, LEX nr 757301 („Żadne postanowienia umowne nie mogą modyfikować obowiązków podatkowych wynikających z mocy ustawy.”);
- wyrok WSA w Poznaniu z dnia 18 listopada 2010 r., III SA/Po 609/10, LEX nr 757299 („Przepisy regulujące obowiązek podatkowy – w tym jego powstanie – mają charakter przepisów powszechnie obowiązujących, stąd niezajomość ich przez obywatela szkodzi jemu.”);
- wyrok WSA w Poznaniu z dnia 6 listopada 2009 r., I SA/Po 479/09, LEX nr 641469 („Obowiązek podatkowy jest kategorią prawną i faktyczną zobiektywizowaną, co oznacza, że powstaje w warunkach przez prawo określonych niejako automatycznie, tj. niezależnie od woli i zamiaru podmiotów temu obowiązkowi podlegających. Dlatego też na powstanie obowiązku podatkowego wpływu nie ma żadna umowa cywilnoprawna ani też zawinione bądź niezawinione działanie podatnika.”);
- wyrok WSA w Gliwicach z dnia 25 września 2009 r., I SA/Gl 632/09, LEX nr 527407 („W związku z tym, że prawo podatkowe wiąże powstanie obowiązku podatkowego z zaistnieniem zdarzeń prawnych, które powodują powstanie określonych stosunków na gruncie prawa cywilnego, a te wywołują z kolei skutki prawnopodatkowe, w celu ustalenia czy powstał obowiązek podatkowy konieczne jest uprzednie zbadanie, czy w ogóle zaistniał określony stosunek cywilnoprawny. W sytuacji, więc, w której występują wątpliwości, co do istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego organ podatkowy obowiązany jest wystąpić do sądu powszechnego o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego. W tym zakresie ustawodawca nie pozostawia organowi żadnego wyboru.”);
- wyrok WSA w Krakowie z dnia 18 czerwca 2009 r., I SA/Kr 1128/09, LEX nr 2918862 („Obowiązek podatkowy uzależniony jest od zaistnienia prawnopodatkowego stanu faktycznego, na który składają się – element podmiotowy (kto musi zapłacić) oraz element przedmiotowy (od czego musi zapłacić). Istotne znaczenie mają też okoliczności dotyczące stawek podatkowych i sytuacji wpływających na obniżenie ciężaru podatkowego. W sytuacji więc, gdy ustawowo określony podmiot znajdzie się w określonej ustawowo sytuacji, powstanie w stosunku do niego obowiązek podatkowy.”);
- wyrok WSA w Białymstoku z dnia 27 czerwca 2007 r., I SA/Bk 164/06, LEX nr 192868 („W polskim systemie prawa podatkowego obowiązek podatkowy dla skutecznego powstania, musi wynikać z ustaw podatkowych. Zatem wszelkie elementy konstrukcyjne podatku, konkretyzujące obowiązek podatkowy dla ważności i skuteczności obowiązywania powinny być uregulowane w ustawie. W przeciwnym wypadku jako sprzeczne z Konstytucją nie mogą być podstawą do skutecznego nakładania obciążeń podatkowych na obywateli.”).

Literatura: S. Babiarczyk i in., *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, Warszawa 2020; B. Adamiak i in., *Ordynacja podatkowa. Komentarz 2017*, Wrocław 2017; H. Dzwonkowski (red.), *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, Warszawa 2020; L. Etel (red.), *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, Warszawa 2020; A. Mariański (red.), *Ordynacja podatkowa. Poradnik dla praktyków*, Warszawa 2019; B. Brzeziński i in., *Ordynacja podatkowa. Komentarz praktyczny*, Gdańsk 2017; J. Szczepaniak, *Obowiązek podatkowy – próba systematyzacji*, Glosa 1999, nr 1; H. Dzwonkowski, *Obowiązek podatkowy a zobowiązanie podatkowe*, PIP 1999, z. 2.

C. Zobowiązania podatkowe i ich powstanie

Podstawa prawna: art. 21, 23, 23a o.p.

a. Pojęcie zobowiązania podatkowego

15 **Zobowiązaniem podatkowym** jest wynikające z **obowiązku podatkowego** zobowiązanie podatnika do zapłacenia na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu albo gminy podatku w wysokości, w terminie oraz w miejscu określonych w przepisach prawa podatkowego (art. 5 o.p.).

Jak więc można zauważyć, zobowiązanie podatkowe „wynika” niejako z obowiązku podatkowego, jest jego skonkretyzowaną – w odniesieniu do danego podmiotu – formą. Konkretyzacja, z jaką mamy do czynienia przy „przechodzeniu” obowiązku podatkowego w zobowiązanie podatkowe, dotyczy:

- wysokości podatku należnego do zapłaty;
- terminu dokonania zapłaty podatku;
- miejsca zapłaty podatku.

16 Wysokość podatku obliczana jest bądź przez **podatnika (płatnika)**, bądź przez **organ podatkowy**. Z tą pierwszą sytuacją będziemy mieli do czynienia znacznie częściej, jako że polskie prawo podatkowe opiera się głównie na zasadzie samoobliczania podatków. Organy podatkowe ustalają wysokość podatku w przypadku podatku od nieruchomości od osób fizycznych, podatku rolnego, leśnego oraz od spadków i darowizn.

Termin zapłaty podatku uzależniony jest od sposobu powstawania zobowiązań podatkowych (zob. nr 17). W przypadku powstawania zobowiązania w drodze decyzji ustalającej jego wysokość, termin zapłaty wynosi 14 dni od daty doręczenia decyzji podatnikowi. Znacznie częściej jednak mamy do czynienia z terminem płatności określonym w danej ustawie podatkowej, np. 30 kwietnia w przypadku podatku dochodowego od osób fizycznych.

Podatek jest **wpłacany na rachunek właściwego urzędu skarbowego lub jednostki samorządu terytorialnego**.

b. Sposoby powstawania zobowiązań podatkowych

17 Ordynacja podatkowa przewiduje **dwa sposoby powstawania zobowiązań podatkowych**:

- zaistnienie zdarzenia, z którym ustawa podatkowa wiąże powstanie zobowiązania podatkowego (art. 21 § 1 pkt 1 o.p.);
- doręczenie decyzji organu podatkowego ustalającej wysokość tego zobowiązania (art. 21 § 1 pkt 2 o.p.).

PRZYKŁAD: W tym samym roku podatkowym podatnik będący osobą fizyczną osiągnął przychód z tytułu umowy o pracę oraz otrzymał spadek (co zostało stwierdzone postanowieniem sądu o nabyciu spadku). Zobowiązanie podatkowe w odniesieniu do dochodów uzyskanych na podstawie umowy o pracę powstaje z mocy prawa – płatnik zobowiązany jest do obliczenia i pobrania zaliczek na podatek, a podatnik do rozliczenia się z fiskusem do 30 kwietnia roku następnego.

**ROCZNA AKTUALIZACJA
ON-LINE
W CENIE KSIĄŻKI**

9788382237153 W19P01

ISBN 978-83-8223-715-3

9 788382 237153

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL